

Manipulatori și activizatori în guvernare

Dumitru PATRAȘCU,
doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar,
Academia de Administrare Publică
de pe lângă Președintele Republicii Moldova
Tatiana ANDRIEȘ (PATRAȘCU),
magistru în management, studentă,
Universitatea din Concordia, Montreal (Canada)

SUMMARY

The author of the article considers problems of manipulators and energizers in public administration, types of manipulators and instruments to discover them, reasons of manipulators appearance, and systems of manipulating and particularities of energizers.

Fenomenul manipulării și actualizării este infinit, adică el a fost, este și va exista în viața umană. Exemple de manipulare proprie omului găsim chiar în Sfinta Scriptură. Trebuie să recunoaștem că manipulatorul ne pîndește peste tot și întotdeauna. Manipulator poate fi conducătorul care folosește timpul și talentul subalternilor în interesul propriu; alesul poporului care făgăduiește alegătorilor ceea ce nu poate și nu va putea îndeplini; guvernanții înscăunați și împuterniciți de partide pentru a le apăra interesele.

Toți aceștia pot prezenta pericol pentru noi. Cel mai periculos manipulator este cel ce s-a reținut în noi înșine și în persoana care se află la putere, la guvernare. Manipulatorul din interiorul nostru reprezintă acea parte a personalității noastre care conștient (aceasta este cinism) sau inconștient folosește diferite șiretlicuri pentru a controla și a supune situația intereselor și obiectivelor meschine.

Desigur, nu orice manipulare este dăunătoare, deoarece în lupta pentru existență avem nevoie de ea. Însă prea multe manipulări sînt dăunătoare. Ele ascund/maschează lipsa de spiritualitate, conduc la distrugerea familiei, carierei, organizației, societății, statului, vieții per ansamblu.

Psihologia umanistă percepe manipularea existentă în societatea contemporană ca pe ceva ce transformă oamenii în roboți, în persoane incapabile să-și manifeste simțurile în mod deschis și spontan.

Societatea din Republica Moldova este orientată spre relații de piață, unde cunoașterea omului, deocamdată, este pornită spre a-l manipula. Astfel, manipularea omului devine actuală, destul de importantă și periculoasă pentru noi, cei ce sîntem conduși. În țară nu există o economie de

pieță bazată pe un model avansat. De aceea, manipularea, la noi, se manifestă peste tot, în toate verigile societății. Acestea constituie produsul și consecințele moștenirii regimurilor de guvernare (sovietic totalitar, democrat-agrar, comunist-dictatorial, al alianței pentru integrarea europeană), care păstrează și dezvoltă relații antagoniste prin impunerea intereselor ce nu coincid cu cele ale poporului, lipsite de stima reciprocă a oamenilor. Ajutorarea celor de „jos”, teoria șurubului, distrugerea conștientă/inconștientă a economiei, a tradițiilor și culturii ne domină societatea. Însă debarasarea de această zestre, întipărită în mentalitatea și acțiunile noastre și ale guvernanților, nu este atât de ușor de înfăptuit.

Priviți la moldoveni. Ei sînt oameni foarte buni. Însă, totodată, sînt supărăcioși și fricoși. Nu trebuie să le spunem și să recunoaștem că sîntem cadavre. Aceasta este o caracteristică a „bolii” moldovenilor contemporani. Omul nostru este mort; el este ca o păpușă manipulată de păpușarii despre care auzim de la muritorii de rînd și guvernanți. Comportamentul păpușii este asemănător cu comportamentul cadavrului, care „permite” celor din jur să facă tot ceea ce vor cu el, deși el acționează într-un anumit mod asupra lor.

Așadar, contemporanul omului nostru, mai cu seamă a guvernantului, este dispus intenționat și premeditat pentru a manipula. Iar în această legătură moldoveanul are mari dificultăți cu emoțiile, este fidel în lucru și lipsit de dorințe vii și tendințe noi. Viața lui este destul de posomorită, pustie și fără sens. El e preocupat de manipularea celor din jur; este prins în plasa manipulărilor proprii și ale altora.

Moldoveanul contemporan va nega, cu spumă

la gură, că el este mort și fals. Mult mai aprins se manifestă atunci când i se pune diagnoza că este mort de viu, atunci când este manipulat.

Prin limbajul vorbit auzim și observăm: ei!? și ce dacă sînteți morți? Aceasta e o dovadă că avem nevoie de reanimare și psihoterapie. Trebuie să înviem, să ne smulgem părul din cap, să ieșim din mormînt sau din cazanul încins al iadului, unde ne-am băgat pe vrute sau nevrute.

Mișcarea de la manipulator spre activizator ne ajută să ne reîntoarcem la viață, să ne schimbăm mentalitatea proprie și a guvernanților. În esență, acest proces este o mișcare de ieșire din maladie spre însănătoșire. Cine știe, dacă fiecare dintre noi poate și vrea să parcurgă această cale de întemare, adică să se transforme dintr-un manipulator fără suflet într-un activizator viu, într-un om adevărat și creativ. Ceea ce poate avea loc numai atunci când societatea, în frunte cu guvernanții, se va putea trata de boli și de mentalitatea păgubitoare.

Care sînt pașii salvatori și de ieșire din ghearele manipulatorilor? Primul pas pe care trebuie să-l facem noi și cei care ne guvernează este conștientizarea că sîntem manipulați și să reacționăm împotriva ei. Însă nu ca o sentință fără milă asupra sa și a guvernanților noștri, ci ca un material care trebuie refăcut și reeducat. Nu vom deveni actualizatori, dacă nu credem că aceasta poate avea loc: punerea în fruntea statului a oamenilor cu virtuți.

Dar, conform unor teorii se propagă ideea că omul este „iresponsabil”, că el „pune responsabilitatea pe alții”, că „joacă în jocuri”, că este o „personalitate”, care acționează în baza accepțiunilor alogice”.

Să revenim la manipulator. Studiile ne permit să vorbim despre manipulator că el este o persoană nenorocită, că tinde să joace cu cei din jur, precum îi conduce, are o atitudine față de oameni ca față de obiecte, nu-și recunoaște falsitatea și nerealizarea sa. De aceea acest om are nevoie de un ajutor din partea psihoterapeutului, care îl va înțelege și îi va ajuta să conștientizeze gravitatea maladiilor sale.

Trebuie să spunem că, într-o anumită măsură, sîntem manipulatori și actualizatori. Adică avem un început, care ne permite să credem în sentimentele noastre, să știm necesitățile și preferințele noastre, să ne bucurăm de prieteni și să urim dușmanul, să oferim ajutorul necesar și să nu ne temem de agresiune.

Însă, dacă în noi există începutul manipulator, care ne impune să ne ascundem și să ne camuflăm propriile simțuri, atunci putem deveni mani-

pulatori. Primul care pășește pe calea manipulării este mediocritatea, deoarece diapazonul său comportamental este destul de mare. El începe de la dușmănie și ajunge pînă la lingușirea slugarnică. Pentru a ajunge la aceasta, el pierde multe forțe. Atîtea forțe cîte i-ar trebui manipulatorului pentru a se transforma în actualizator.

Deja am menționat că în actuala societate cunoașterea și manipularea omului s-au transformat într-un obiectiv, care i-ar impune relații înjositoare. Ele vin din manipulările care au loc în economia de piață și din dorința de a manipula oamenii și funcționarii aflați la guvernare. Acest cîmp psihologic formează „relații umane” care pun la dispoziție o psihologie „specifică” conducătorilor și guvernanților, ceea ce prinde rădăcini în educație, management, administrare și guvernare.

Nu rideți și nu vă posomorîți atunci când veți descoperi că sînteți manipulatori. Schimbați-vă, transformați-vă în actualizatori, deoarece aceasta e ceva posibil. Trebuie de ținut minte principalul. Nu vă trădați pe sine. Nu trădați rudele, colegii, prietenii, conducătorii, țara, neamul! Fiți adevărați patrioți ai propriei voastre persoane! Deoarece manipulatorul nu stă pe loc, el se dezvoltă, perfecționîndu-se continuu. El tinde să atingă secretele naturii psihice umane, pentru a-i controla pe cei din jur. De exemplu, conducătorul a reușit să-și cunoască subalternii. Și ce gîndiți? El va folosi aceste cunoștințe pentru binele lor? De multe ori, mai mult ca sigur că nu. Acestea îi trebuie pentru a-i manipula și a-i ține din strîns pe subalterni, pentru a-și asigura careva fapte și acțiuni neașteptate de la ei.

Oare acest joc cu subalternii îi aduce satisfacție conducătorului manipulator? Desigur că nu. Dimpotrivă, el îl epuizează. Însă nu se poate despărți de obișnuințele păguboase de a controla și manipula. Ele vin din familie, școală, universitate și activitatea profesională. Astfel, manipulatorii nu se nasc; ei se formează pe parcursul vieții. Manipulările au devenit o obișnuință cotidiană în viața noastră. Noi încetăm să le observăm. Dar ele sînt asemănătoare păsărilor, care sînt multe în jur, însă nu le vedem și la care nu ne gîndim și nici nu reacționăm.

În continuare, vă propunem să descoperiți de sine stătător manipulatorii și activizatorii, începînd cu propria persoană și ajungînd pînă la guvernanți.

Cercetările ne permit să afirmăm că manipularea devine un flagel al omului contemporan. Ea are un caracter universal, este infinită și prezentă în toate epocile societății umane. Paradoxul omului contemporan constă în aceea că, fiind rațional și educabil, se lasă pradă inconștientului și duce o

viață josnică.

Nu toți oamenii - agricultorii, intelectualii, managerii, guvernanții - sînt înșelători și falși. Noi ne temem să cunoaștem viața, să privim adecvat propria persoană. Noi îmbrăcăm nișe măști și participăm la mascarada generală, numind-o viață.

Mai mult ca atît, manipulatorul se teme ca nu cumva cineva, fie chiar un om apropiat și iubit, să știe sau să afle sentimentele sale adevărate. Tănuirea/ascunderea/dosirea simțurilor adevărate este o pată rușinoasă a manipulatorului. El vrea să obțină numai cîștig pentru sine, îmbrăcînd o mască de om binevoitor și zîmbăreț, uitînd că masca nu-l acoperă pe deplin și că esența lui adevărată va ieși cîndva la suprafață.

Manipulatorul este un jucător bun în viață. El este ca jucătorul în pocher, care tinde permanent să-și ascundă cartea goală. Jucătorul profesionist poate să-și acopere indiferența, însă cîtă energie nervoasă îl costă această mină! În viață, nu rareori, înțilnim astfel de „jucători”. De exemplu, guvernarea actuală din Republica Moldova este un exemplu viu al manipulării. Cu cît mai mult se joacă în schimbul Constituției, în alegerea Președintelui țării, în partajarea funcțiilor guvernamentale etc., cu atît mai mult vedem cum partidele politice și guvernanții manipulează cetățenii țării și organisme internaționale.

Cel mai răspîdit tip de manipulator este omul, care în comunicare impune limbajul de „acoperire”, adică cu expresii de tipul „Da, aceasta, desigur, este foarte interesant”, însă în același timp nu manifestă niciun interes. El recurge la expresii ucigașe de tipul: „*N-am mai făcut...*”, „*Nu merge...*”, „*Nu avem timp...*”, „*Nu avem brațe de muncă...*”, „*Nu este prevăzut în buget...*” etc.

Dacă doriți să-l treziți și să puneți la punct manipulatorul mincinos, puneți-l într-o situație dificilă. Spuneți-i, de exemplu: „Eu nu te cred”. Aceasta îl va scoate din sărite și masca îi va dispărea pe loc.

Alte particularități, pe care le descoperim la manipulator, sînt următoarele: el nu poate să se bucure de viață, nu este sincer, zîmbește amăru/ cu ciudă/. El este un automat preocupat, care nu-și asumă responsabilitate pentru comportamentul și erorile sale; dă vina în permanență pe toți. Dar, acesta nu-i un lucru atît de ușor: să dai vina pe alții. De aceea manipulatorul seamănă cu un pește viu aflat pe-o tîgaie fierbinte. Astfel, el o duce pe parcursul întregii vieți - se sucește, se-nvrîștește, se justifică, se strîmbă, se vinde, trece dintr-un partid în altul, numai ca să fie la putere, la guvernare.

Manipulatorul citează savanți, scriitori, politici-

eni etc. El n-a citit nimic, în afară de niște frînturi din creștomații, pe care le-a învățat pe de rost; are o erudiție superficială. Scopul său este de a face impresie, a aduna oamenii din jur și de a-i prinde în undiță, ca să-i manipuleze. El nu studiază viața, ci colecționează obiecte deștepte, cuvinte și citate, cu ajutorul cărora aruncă praf în ochi.

Manipulatorul suferă în urma manipulărilor sale. Chestiunea constă în aceea că activitatea mecanică nesinceră, care a transformat viața noastră într-o muncă pe care n-o iubim. Atitudinea sa față de activitatea desfășurată seamănă cu munca unui argat angajat cu ziua, căruia i s-a urît și vrea să scape cît mai repede de ea. Manipulatorul pierde simțul bucuriei vieții, nu are emoții și sentimente profunde; consideră că timpul de distracție și satisfacție, de învățare și dezvoltare s-a terminat, l-a părăsit odată cu copilăria și tinerețea; la maturitate are numai probleme și greutăți. Astfel, atingînd maturitatea, manipulatorul are un mod de viață vegetativ, fără a atinge obiectivele și sensul existenței sale.

Manipulatorul își dorește o avansare permanentă în funcții. Dar, dacă nu reușește, el întreprinde o serie de acțiuni pentru a înlătura persoanele demne și competente, se angajează să-i mintuie pe toți de pe fața pămîntului! El se dereglează mintal, terorizîndu-i pe cei din jur, convertește subalternii împotriva celor demni și competenți, se comportă cu ură față de oameni, este cu sufletul deșert și nemiluitor, stupid.

Manipulatorul iubește foarte mult să administreze, necunoscînd care e diferența dintre conducere, dirijare, management și administrare. El nu se simte teafăr fără aceasta; este robul acestei necesități. De aici se desprinde un **paradox al manipulatorului**: *cu cît el iubește mai mult să administreze, cu atît mai puternic îi apare necesitatea de a fi condus de cineva.*

Manipulatorul folosește concepțiile psihologice pentru a-și îndreptăți comportamentul nedestoinic. Amintim că psihologia n-a fost niciodată slugă în justificarea comportamentului periculos și autodistrugător, să încurce individului să-și dezvolte la maximum potențialul creativ. Psihologia încearcă să explice cauzele comportamentelor, în același rînd și al manipulatorilor. Scopul său este de a ajuta omul să se perfecționeze, să devină mai bun și fericit.

În concepția manipulatorului omul devine un obiect. De unde consideră că omul poate fi decupat/defăcut ca și obiectele. Deci, în opinia manipulatorului, omul poate fi manipulat ca și obiec-

tele. Dar aceasta nu-i chiar așa. Nu putem diviza omul, fără a-l distruge, a-l omori. Deci, nu putem manipula omul fără a-i dăuna.

Evidențierea particularităților manipulatorului ne permite să vă propunem o taxonomie a manipulatorilor aflați la guvernare. Dar trebuie să menționăm că în fiecare om se află câțiva manipulatori,

care în diferite momente ale vieții încearcă să ne conducă. Între acești manipulatori există unul dominant. În continuare, nominalizează tipurile de bază ale manipulatorilor aflați la guvernare. Pentru referințe la persoane concrete, vă propunem să-i evidențiați de sine stătător și să-i înscrieți în coloana rezervată din Tabelul 1.

Tabelul 1

Tipuri de manipulatori aflați la guvernare

Tipul manipulatorului	Caracteristica tipului	Varietățile tipului	Numele, prenumele manipulatorilor
1. Dictatorul	El își supraapreciază puterea. El domină, ordonă, citează autorități, își conduce victimele sale.	Supraveghetorul Șeful Boss-ul Dumnezeul Mic	
2. Cîrpa	Este victima dictatorului și opusul lui. Cîrpa manifestă o mare măiestrie în interacțiune cu dictatorul. Ea își supraapreciază sensibilitatea. Procedeele de acțiune sînt: a uita, a nu auzi, a tăcea, a trăda.	Ipohondru Prostul/Stupidul Cameleonul Conformistul Sfiosul Renunțătorul	
3. Calculatul	El supraapreciază necesitatea de tot și de a-i controla pe toți. El minte, evită, se stăruie să păcălească și să controleze pe alții.	Afaceristul Jucătorul în pocher Reclamatorul Șantajistul	
4. Lipitoarea	Este opusul Calculatului. Supraapreciază dependența sa. Este omul care vrea să fie obiectul grijii. Își permite și impune pe ascuns ca alții să facă lucrul său.	Parazitul Tinguitorul Văicărătorul Copilul veșnic Ipohondrul Întreținutul Neputinciosul	
5. Huliganul	Supraapreciază agresivitatea, duritatea, rea-voința sa. Conduce apelînd la diferite amenințări.	Ofensatorul Inamicul Gangsterul Amenințătorul Femeia arțăgoasă	
6. Băiatul bun	Supraapreciază grija, dragostea și atenția sa, te omoară prin bunătatea sa. Ciocnirea cu el este mai greoaie, decît cu huliganul. Nu puteți lupta cu băiatul bun. În conflictul huliganului cu băiatul bun huliganul pierde.	Slugarnicul Moralistul Binevoitorul Omul statului Omul organizației	
7. Judecătorul	Supraapreciază critica sa. El nu crede nimănui, are o mulțime de învinuiri, se indignază, iartă greu.	Atotștiutorul Acuzatorul Denunțătorul Acumulatorul de probe Defăimătorul Apreciatorul Răzbunătorul Impunătorul de recunoaștere a vinei.	

8. Avocatul.	Este contrariul judecătorului. Subliniază susținerea sa și indulgența față de erori. El îi strică pe alții, avînd emoții. Le permite celor pe care îi apără să stea pe picioare și să devină independenți. Nu se preocupă de lucrurile sale, are grijă de alții.	Cloșca cu pui Consolatorul Ocrotitorul Ajutorul Salvatorul Martirul Neprecupețitul	
--------------	--	--	--

Manipulatorul își găsește fără greș partenerul cel mai potrivit tipului său. De exemplu, conducătorul top de tip *cîrpă* își alege un adjunct *dictator*, pentru ca să-l manipuleze cu manierele sale de subminare.

Se consideră că manipularea apare datorită conflictului veșnic al omului cu sine însuși, deoarece în viața cotidiană omul trebuie să se sprijine pe propria persoană și pe mediu. Astfel, se pot evidenția următoarele cauze ale apariției manipulării:

1) Conflictul intrauman și mediul social. Aici apare *problema încrederii în sine și a încrederii în alții*.

2) *Lipsa adevărată de a iubi omul.*

3) *Riscul mare și nedeterminarea din jur fac omul neputincios.*

4) *Frica de situații dificile.*

5) *Omul învață pe parcursul vieții numai cîteva ipoteze privitor la viață.*

Care sînt sistemele de manipulare ale guvernanților?

Studiile întreprinse ne permit să evidențiem patru sisteme de manipulare.

1. Manipulatorul activ - încearcă să conducă pe alții cu ajutorul metodelor active. El nu demonstrează slăbiciune, joacă rolul omului plin de putere. De regulă, el se folosește de rangul și starea sa socială. El devine „cîinele de sus”, bazîndu-se pe slăbiciunea altora și obține controlul asupra lor. Tehnicile sale preferate sînt „responsabilitățile și așteptările”, iar principiul de bază este tabelul de ranguri.

2. Manipulatorul pasiv este opusul celui activ. El se preface neputincios și stupid, joacă „cîinele de jos”. În timp ce manipulatorul activ cîștigă, biruind adversarii, manipulatorul pasiv cîștigă, răbdînd înfrîngerea, permițînd manipulatorului activ să gîndească și să lucreze. Manipulatorul pasiv obține o biruință distrugătoare. Ajutorii lui cei mai buni sînt pasivitatea și moli-ciunea.

3. Manipulatorul competitor percepe viața ca un turneu permanent, ca lanț infinit de cîști-

guri și pierderi. El își atribuie rolul de luptător vigilant. Pentru el viața este o luptă permanentă, iar oamenii sînt adversari și dușmani reali sau potențiali. El oscilează între „cîinele de sus” și „cîinele de jos”, reprezentînd aliajul manipulatorului pasiv și activ.

4. Manipulatorul indiferent joacă cu indiferență, stăruindu-se să fie plăcut, să se debaraseze de contacte. Deviza lui este: „Mie mi-e indiferent”. Metodele sale sînt sau active, sau pasive; el este *ba femeie arțăgoasă, ba martir, ba neputincios*. Într-adevăr, el nu-i indiferent. De aceea a și început jocul complex de manipulare.

Deci filozofia manipulatorilor aflați la guvernare este: a celui de tip activ constă în supremație și stăpînire a situației cu orice preț; a celui de tip pasiv – niciodată să nu provoace iritare; a celui de tip competitiv – să cîștige cu orice preț; a celui de tip indiferent – să respingă grija.

Cu ei trebuie să fim vigilenți și să-i ținem minte, punîndu-i la punct. Ei pot fi prevăzuți, le punem diagnosticul și calculăm cum se vor comporta în anumite situații. Pentru ca manipulatorul să devină imprevizibil, el trebuie să devină actualizator. Dar, **cine este actualizatorul?**

Abraham Maslow le consideră personalități autoactualizatoare pe acele persoane care trăiesc viața din plin; mai deplin decît individul mediocru. Nu-i vorba despre soartă și noroc, ci despre deprinderea de a folosi potențialul propriu intern al persoanei. În opinia savantului, actualizatori sînt foarte puțini. Diferența dintre manipulatori și actualizatori se poate evidenția prin compararea stilurilor de viață.

Stilul de viață al manipulatorului se bazează pe minciună, neconștientizare, control și cinism, pe cînd la actualizator se observă onestitatea, conștientizarea, libertatea și încrederea. Tranziția de la manipulator la actualizator are loc datorită mișcării de la apatie spre neplenitudine și spon-taneitate. Particularitățile contrastante ale manipulatorului și actualizatorului aflat la guvernare sînt concretizate în Tabelul 2.

Tabelul 2. Particularitățile contrastante ale manipulatorului și actualizatorului aflat la guvernare

Particularitățile manipulatorului	Particularitățile actualizatorului
1. <i>Minciuna</i> (falsul și escrocheria). Aplică procedee, metode, maniere, „se dă în comedii”, joacă roluri, în fel și chip se stăruie să provoace impresie. Este fără simțuri, dar le alege stăruitor și se exprimă în funcție de circumstanțe.	1. <i>Cinstea</i> (transparența, sinceritatea, autenticitatea). Este capabil să fie cinstit în toate simțurile. Îl caracterizează sinceritatea, expresivitatea.
2. <i>Inconștiinciozitatea</i> (apatia, plictiseala). Nu conștientizează importanța reală a vieții. Are o „viziune de tunel”, adică vede și aude numai ceea ce vrea să vadă și să audă.	2. <i>Conștiinciozitatea</i> (răspuns, plenitudinea vieții, interes). Se vede și se aude pe sine și pe alții. Este capabil să formuleze de sine stătător o opinie despre operele literare, muzică, lucruri, viață în genere și cu minuțiozitate despre guvernare, administrare.
3. <i>Controlul</i> (închiderea, premeditarea). Pentru el administrarea și viața este un joc de șah. Se străduiește să controleze situația; el, de asemenea, este controlat. Exterior, își păstrează liniștea pentru a ascunde planurile proprii față de oponenți.	3. <i>Libertatea</i> (spontaneitate, deschidere). Este liber în exprimarea potențialului personal. Este stăpînul activității și vieții sale.
4. <i>Cinismul</i> (lipsa credinței). Nu are încredere în nimeni și nici în sine. În adîncul firii sale nu are încredere în natura umană. Împarte oamenii în două categorii mari: în cei care sînt controlați și în cei care controlează.	4. <i>Încrederea</i> (credința, convingerea). Crede în sine și în oameni permanent, tinde să facă legături cu viața și să birue greutățile aici și acum.

În fine, constatăm că analizatorul se află într-o securitate mai mare decît manipulatorul. Guvernantul actualizator înțelege că el este unic, iar unicitatea îi dă valoare. Actualizatorul caută originalitate și unicitate în propria persoană. Ma-

nipulatorul, dimpotrivă, îngroapă/ascunde originalitatea sa în adîncuri, repetînd, copiind și multiplicînd modelele comportamentale străine. El se stăruie, gîfîie, se cațără spre putere, să ajungă la guvernare.

BIBLIOGRAFIE

1. Patrașcu D., Gaștea R. *Fantasma mentalității*, Chișinău, Tip. centrală, 2011, 370 p.

Prezentat: 29 iunie 2011.

E-mail: dumitru.patrascu200@yahoo.ru